СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА – СИЛА СПІЛЬНОТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО КОНФЕРЕНЦІЄЮ ВГО УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ 21 ЛИСТОПАДА 2024 Р.

МЕТА ПРОГРАМИ

- – лобіювати і захищати права користувачів бібліотек усіх видів на бібліотечне обслуговування та безперешкодний і рівноправнийдоступ до інформації;
- відстоювати їхні права в умовах невизначеності,гібридних загроз, викликів війни та післявоєнного відновлення;
- позиціонувати бібліотеки в суспільстві як відкриті простори для навчання, досліджень,творчості, дозвілля, спілкування;
- демонструвати громаді, владі й суспільству цінність та потенціал бібліотек у розвитку людського капіталу, досягненні Цілей сталого розвитку та подоланні суспільних викликів;
- допомагати бібліотекам стати впливовішими у своїх спільнотах та забезпечити їхнє стале функціонування в сучасних умовах.

ЦІЛЬ І. ПОБУДОВА ПРОДУКТИВНИХ ВІДНОСИН МІЖ БІБЛІОТЕКАМИ, ОРГАНАМИ ВЛАДИ, СПІЛЬНОТАМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ БІБЛІОТЕК І РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СУСПІЛЬСТВІ

Проблеми:

- **недостатня взаємодія між бібліотеками та органами влади й управління;**
- **чітко не визначена роль бібліотек в державних програмах та ініціативах, планах розвитку місцевих громад, закладів та установ.**

Це призводить до:

- **недооцінення їхнього внеску в розвиток суспільства і спільнот, недостатньої підтримки та обмеження фінансування бібліотек від місцевої або державної влади.**

Завдання для вирішення 1 Цілі:

- **ініціювати** залучення бібліотек до реалізації стратегічних цілей та державних програм для вирішення суспільних викликів;
- **лобіювати** включення питань функціонування бібліотек до стратегічних планів розвитку територій, закладів, установ;
- **розширювати комунікацію** з представниками влади щодо розвитку бібліотек і бібліотечної справи, розроблення та реалізації спільних проєктів, забезпечення діяльності бібліотек необхідними ресурсами;
- **залучати** представників влади і лідерів спільнот до створення позитивного іміджу бібліотек у суспільстві

ЦІЛЬ 2.
РОЗВИТОК МІЖСЕКТОРАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ БІБЛІОТЕК (МЕДІА, БІЗНЕС, ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА)

ПРОБЛЕМИ:

- **Відсутня системна взаємодія бібліотек з медіа, що призводить до ситуативного висвітлення їхньої діяльності.**
- **Недостатня співпраця з бізнес сектором обмежує можливості для отримання фінансової підтримки, започаткування партнерських програм і спільних ініціатив.**
- **Адвокація бібліотек не повною мірою підтримується громадським сектором, що не сприяє зростанню авторитету бібліотек у громадах і спільнотах.**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ 2 ЦІЛІ:

- розробити і впровадити план дій для налагодження та розвитку міжсекторального партнерства і співпраці;
- розширювати взаємодію з медіа і лідерами думок для висвітлення суспільної ролі та створення позитивного іміджу бібліотек;
- розвивати зв’язки з бізнесом для розроблення спільних ініціатив, партнерських проєктів і соціальних інвестицій;
- консолідувати зусилля з організаціями громадянського суспільства для відстоювання прав громадян, інтересів громад і спільнот, усвідомлення цінності бібліотек у суспільстві.

ЦІЛЬ 3. ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ТА НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА СУМІЖНИХ ГАЛУЗЕЙ, ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

- **ПРОБЛЕМА:**
- **Більшість нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють діяльність бібліотечної та суміжних галузей, застарілі, не враховують сучасні виклики та не гармонізовані з європейськими й міжнародними нормами, що унеможливлює повноцінне виконання бібліотеками своїх функцій.**

ЗАВДАННЯДЛЯ ВИРІШЕННЯ 3 ЦІЛІ:

- проаналізувати чинне законодавство та нормативні документи щодо їхньої відповідності європейським і міжнародним нормам;
- брати участь у розробленні пропозицій до нормативно-правових актів та рекомендацій щодо впровадження професійних стандартів і правил;
- проводити обговорення проєктів документів з бібліотекарями, керівниками бібліотек, представниками професійних асоціацій, експертами та іншими зацікавленими сторонами;
- вносити пропозиції на розгляд відповідних органів державної влади та управління.

ЦІЛЬ 4. ПРОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ РОБОТИ БІБЛІОТЕК З УРАХУВАННЯМ ЗМІН В СИСТЕМІ ЗНАНЬ І ТЕХНОЛОГІЙ, ПРИНЦИПІВ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ, СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ, ГІБРИДНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

- **ПРОБЛЕМА:**
- **Повільне впровадження інновацій у роботу бібліотек пов'язане з обмеженим фінансуванням, недостатньою кваліфікацією працівників бібліотек, слабкими партнерськими зв'язками з іншими установами та організаціями.**
- **Це негативно впливає на якість бібліотечних послуг і рівень задоволення потреб та очікувань користувачів.**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ 4 ЦІЛІ:

- розробляти та реалізовувати професійні програми для розвитку інноваційного мислення фахівців галузі;
- організовувати професійні заходи для обміну досвідом та інноваційними практиками;
- підтримувати цифрові платформи для поширення інноваційного досвіду та історій успіху;
- залучати ресурси для впровадження інновацій у роботу бібліотек з коштів місцевих бюджетів і фондів підтримки культури, освіти та ін., грантових програм українських та іноземних урядових організацій, міжнародних фондів тощо.

ЦІЛЬ 5. ПІДВИЩЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ АДВОКАЦІЇ

ПРОБЛЕМА:

- **Недостатня фахова компетентність та обізнаність бібліотекарів у питаннях адвокації, відсутність досвіду проведення адвокаційних кампаній та практичних навичок комунікації, публічних виступів, ведення переговорів, через що**

знижується вплив бібліотекарів на визнання суспільної ролі бібліотек іформування їхнього позитивного іміджу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ 5 ЦІЛІ:

- проводити навчальні заходи з адвокації (Школи з адвокації, спецкурс «Адвокація: представлення інтересів бібліотек» тощо);

- рекомендувати закладам вищої освіти включати до освітньопрофесійних програм першого і другого рівнів підготовки фахівців спеціальні (фахові) компетентності з адвокації;

- розробити рекомендації для бібліотекарів, які охоплюють ключові аспекти адвокації, спираючись на результати наукових досліджень та з урахуванням кейсів успішних адвокаційних кампаній;

- проводити заходи для обміну досвідом з українськими та іноземними бібліотеками, які успішно реалізують адвокаційні стратегії;

- організовувати зустрічі й консультації з експертами з адвокації.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Впровадження заходів Програми забезпечить:

- **відповідність законодавства і нормативних документів міжнародним стандартам, розвиток міжсекторальних зв'язків, впровадження інноваційних напрямів у бібліотечній справі, покращення компетентностей у сфері адвокації.**

Це допоможе бібліотекам бути:

- **актуальними та динамічними центрами спільноти;**
- **сприятиме утвердженню ролі бібліотек як центрів знань, культурного та суспільного життя;**
- **покращить якість бібліотечних послуг та інтеграцію бібліотек України в глобальний інформаційний простір.**